

padu 1945. Rozsudek byl vyhlášen 30. září a 1. října 1946. Odsouzeni byli:

Göring: za zločiny všech čtyř skupin k trestu smrti provazem.

Hess: za zločiny skupiny první a druhé (zproštěn žaloby pro zločiny skupiny třetí a čtvrté) k doživotnímu žaláři.

Ribbentrop: za zločiny všech čtyř skupin k trestu smrti provazem.

Keitel: za zločiny všech čtyř skupin k trestu smrti provazem.

Kaltenbrunner: za zločiny skupiny třetí a čtvrté (nežalován pro zločiny skupiny druhé a zproštěn žaloby pro zločiny skupiny první) k trestu smrti provazem.

Rosenberg: za zločiny všech čtyř skupin k trestu smrti provazem.

Frank (Hans): za zločiny skupiny třetí a čtvrté (nežalován pro zločiny skupiny druhé a zproštěn žaloby pro zločiny skupiny první) k trestu smrti provazem.

Frick: za zločiny skupiny druhé, třetí a čtvrté (zproštěn žaloby pro zločiny skupiny první) k trestu smrti provazem.

Streicher: za zločiny skupiny čtvrté (nežalován pro zločiny skupiny druhé a třetí a zproštěn žaloby pro zločiny skupiny první) k trestu smrti provazem.

Funk: za zločiny skupiny druhé, třetí a čtvrté (zproštěn žaloby pro zločiny skupiny první) k doživotnímu žaláři.

Schacht: žalován pro zločiny skupiny první a druhé, osvobozen.

Dönitz: za zločiny skupiny druhé a třetí (nežalován pro zločiny skupiny čtvrté, zproštěn žaloby pro zločiny skupiny první) k 10letému žaláři.

Räder: za zločiny skupiny první, druhé a třetí (nežalován pro zločiny skupiny čtvrté) k doživotnímu žaláři.

Schirach: za zločiny skupiny čtvrté (nežalován pro zločiny skupiny druhé a třetí a zproštěn žaloby pro zločiny skupiny první) k 20letému žaláři.

Sauckel: za zločiny skupiny třetí a čtvrté (zproštěn žaloby pro zločiny skupiny první a druhé) k trestu smrti provazem.

Jodl: za zločiny všech čtyř skupin k trestu smrti provazem.

Bormann: za zločiny skupiny třetí a čtvrté (nežalován pro zločiny skupiny druhé, zproštěn žaloby pro zločiny skupiny první) k trestu smrti provazem.

Papen: žalován pro zločiny skupiny první a druhé, osvobozen.

Seyss-Inquart: za zločiny skupiny druhé, třetí a čtvrté (zproštěn žaloby pro zločiny skupiny první) k trestu smrti provazem.

Speer: za zločiny skupiny třetí a čtvrté (zproštěn žaloby pro zločiny skupiny první a druhé) k 20letému žaláři.

Neurath: za zločiny všech čtyř skupin k 15letému žaláři.

Fritzsche: žalován za zločiny skupiny první, třetí a čtvrté, osvobozen.

Nikičenko (SSSR) s rozsudkem pokud se týče Hesse, Schachta, Papena a Fritzsche nesouhlasil. Jeho písemný nesouhlas byl v soudní síni přečten.

Bylo tedy vyneseno 12 rozsudků smrti. Göring unikl popravě sebevraždou, Bormann nebyl chycen, zbývajících 10 k smrti odsouzených bylo popraveno 16. října 1946 ve věznici v Norimberku, jejich těla spálena a popel hozen do řeky.

Ostatní odsouzení byli převezeni k odpykání trestů do věznice ve Špandavě (Spandau) u Berlína. Osvobození byli postaveni před německé denacifikační soudy a odsouzení k trestům na svobodě nepřesahujícím 10 let.

Němečtí váleční zločinci, kteří nebyli zařazeni Spojenci do skupiny „hlavních válečných zločinců“ a nebyli proto postaveni před Mezinárodní vojenský tribunál, byli souzeni jednak národními soudy spojeneckých států, jimž byli vydáni, jednak spojeneckými soudy (ne již mezinárodními) v jednotlivých okupačních oblastech Německa.

Literatura.

Viz literaturu uvedenou k heslu „Zajatci váleční“ a k tomu: „La Paix de Versailles, Responsabilités des auteurs de la guerre et sanctions,“ Paříž 1930, Les Editions Internationales, Pritt D. N. K. C. M. P.: „War Criminals“ v sbírce publikací časopisu „Labour Monthly“ Londýn 1945, Ečer: „The Lessons of the Kharkov Trial“, Londýn 1944, Ečer: „Potrestání válečných zločinců“ v měsíčníku „Kruh“, Londýn 1944.

Bohuslav Ečer.

Znaky.

1. Zn. státní. O stát. zn-cích viz zdejší heslo „Odznaky čs. státu“, II., str. 1103 násl., které leckde vyjadřuje usměrněný názor německého autora. K výkladu slovenského zn-u viz nyní Chaloupecký, O zn-u Slovenska (Sbor Gust. Friedrichovi, 1931) a pro orlici svatováclavskou Vojtíšek, Sv.-václ. orlice (sbor. Když jiní mlčeli, 1945). Pokud jde o heslo velkého stát. zn-u, pojednal o jeho historii F. M. Bartoš, Z dějin hesla Pravda vítězí (1947), kdež však je zvl.

doplniti, že toto heslo volila t. zv. zn-ová komise, nikoliv pres. Masaryk. Po odstoupení Podkarpatské Rusi (Zakarp. Ukrajiny) jest užívání jejího zn-u ve středním a velkém stát. zn-u pouhou historickou reminiscencí a nelze mu přikládati právního významu. Změnu lze očekávatí teprve po nové ústavě a po prováděcím zákonu, který podle postupu dosavadních prací bude proveden patrně zákonem ústavním. K tomu zatím Čáda, Stát. zn. a vlajka v nové ústavě (Svobod. zítřek III., 1947, č. 23). O historickém vývoji našich zn-ů viz Čáda, Práv. dějiny čs. I., 1947, str. 22, 23. Ochranu státního zn-u provádí zák. č. 269/1936.

2. Zn. zemské. Praktická stránka zn-ů vyžaduje, aby tu byla norma, která stanoví zemské zn-y. Již nař. č. 300/1919, kterým byl stanoven prozatímní zn. RČS., praví, že až do konečné úpravy za státní zn. RČS se stanoví dosavadní zn. království českého, ačkoliv převratem pominula forma království a tím byl vlastně i právně zn. král. čes. podle heraldické terminologie uprázdňen. Mluví-li však cit. nař. o dosavadním zn-u, je nesporné, že i republikánská forma český zn. převzala beze změny, třebaš mu současně propůjčila funkci zn-u státního. Protože země jako právní celky nepřestaly existovat, jelikož župní zák. č. 126/1920 v čes. zemích nebyl proveden, nepřestaly existovat nepochybně ani zemské zn-y. Souhlasně zák. o stát. zn-u č. 252/1920 mluví o zn-u „českém, moravském, slezském i slovenském“, takže i Slovensku přiznává již ve smyslu heraldického povahu země a stejně tak i autonomnímu území někdejší Podkarp. Rusi tuto povahu rovněž přiznává, když mu současně stanoví zn. zcela nový. Proto pro užívání zem. zn-ů je vodítkem popis a vyobrazení v zák. 252/1920 a to ve státním zn-u středním a velkém. K tomu je však nutno připomenouti, že slezský zn. ve středním zn-u státním má z důvodů zn-ové kresby orlici heraldicky hledící doleva, třebaš základní norma stanoví, že orlice hledí herald. doprava. Heraldicky je přípustné, aby v případě, že se setkají dva stejné zemské zn-y (na př. proti sobě emblemy na budovách), byl druhý zn. vpravo obrácen vůči základnímu, aby hleděl k němu.

Po zák. o organizaci polit. správy č. 125/1927 je sporné, jak upravovati zn. země moravskoslezské. Jelikož tu jde o sloučení obou zemí, Moravy i Slezska, nelze jinak, než užívati pro zemi moravskoslezskou obou zn-ů zemských současně vedle sebe

a to nejspíše tak, jak jsou oba tyto zn-y vedle sebe kresleny na středním stát. zn-u, t. j. znak moravský vpravo, slezský vlevo, dotýkající se navzájem střední hranou štítu. Vzhledem k ustanovením cit. zák. nelze užívati pro exposituru ZNV v Ostravě jiného zn-u, než spojených zn-ů obou zemí.

Zemské zn-y nemají nyní žádných ozdob průvodních (klenotů, strážců atd.), protože se odvozují dnes jen ze stát. zn-ů. Umělecká úprava a kresba zemských zn-ů, pokud se přidržuje základní formy stanovené zák. 252/1920, je stejně přípustná jako u zn-ů státních. Podle výslovného znění § 3 (1), zák. č. 269/1936 nemůže měniti ministerstvo vnitra zem. zn-y, ačkoliv jsou zn-y svazků územní samosprávy, protože jsou „součástí státního zn-u“.

3. Zn. městské. Města se viditelně liší od vesnic svými zn-y. Původní zn-y u starých měst, založených a obdařených městským právem ve starší době, se odvozují pravidelně ze starých privilegií, která zn. městský buď stanovila nebo jej pozměnila nebo potvrdila. Proto při zjišťování městského zn-u v pochybnostech je nutno se obracet k starým privilegiím. Nelze-li se jich dohledati, jak tomu je však jen v řídkých případech, je nutno se obrátiti ke zn-u, jak byl od dávných dob užíván, při tom však v souhlase s nynějším stavem historického bádání si připomeňme, že vyobrazení zn-ové nemusí býti totožné s vyobrazením městské pečeti, kterou lze se leckdy snadněji dohledati než městského zn-u. Někdy se vyskytá zn. u obce, která dnes není městem. V takovém případě lze téměř bezpečně souditi, že jde tu o obec, kdysi městskou, která v pozdějších dobách (nejčastěji v josefinské) tuto povahu ztratila (na př. Rousínov na Mor.). Naproti těmto zn-ům městským t. zv. zn-y vesnické (vsí) nejsou zn-y v právním smyslu slova. Jde tu nejčastěji o vyobrazení nově vymyšlená, upínající se buď k domnělému vzniku vsi nebo k jejímu zvláštnímu charakteru nebo napodobující zn. vrchnosti, k jejímuž patrimoniu ves náležela. Takovéto zn-y, které se obyčejně objevují na pečeti obecní, nemají právního významu a jsou spíše ozdobou nebo rozlišením obce od jiných vsí.

U měst nově povýšených stanoví zn. podle zák. č. 269/1936 nyní ministerstvo vnitra, jelikož tu jde o zn. svazku územní samosprávy. Má se tak státi k žádosti města a s přihlédnutím ke stanovisku města (§ 3 odst. 1 cit. zák.), což se prakticky děje tak

že zn-ový návrh vypracuje buď městský archiv, je-li tu řádně organisován, nebo příslušný zemský archiv, a ministerstvo vnitra si vyžádá dobré zdání svého archivu. K žádosti musí býti trojmo připojen barevný nákres i přesný popis zn-u, který musí býti podle okolností podán heraldicky s potřebnými vysvětlivkami (§ 3, odst. 3 cit. zák.). Stejný postup jest zachovati při změně (doplnění atd.) městského zn-u.

Právní význam městských zn-ů ztratil nyní mnohý na své závažnosti, ale přesto městský zn. je stále dobrým označením města zejména v hospodářském styku. Proto mají orgány městské samosprávy dbáti, aby nebylo městského zn-u zneužíváno a vůbec aby nebyl užíván nevhodně a mají tudíž dozírat na jeho užívání (na př. na výrobcích, které skutečně charakterisují město nebo které svou jakostí doporučují město širší pozornosti).

4. Zn-y jiných korporací a zn-y bývalých osob šlechtických. Podle zák. č. 269/1936 jiné korporace, než svazky územní samosprávy, mohou míti své zn-y jediné tehdy, jestliže jsou podle svých stanov (podle organizačních předpisů) k tomu oprávněny a obdržely k užívání povolení příslušného zemského úřadu (dnes ZNV). Povolení zemského úřadu má přihlídnouti k veřejnému zájmu, takže patrně nerozhoduje zn-ové vyobrazení, které je dosvědčeno stanovami, organizačními předpisy, starými privilegii, statuty, artikuly a pod., ačkoliv jimi se musí vésti důkaz oprávněnosti zn-u vůbec užívati. Vyžaduje-li toho veřejný zájem, může ZNV povolení odníti nebo dodatečně vázati podmínkami, jež uzná z veřejného zájmu za nutné. O náležitostech žádosti platí, co bylo řečeno výše o městských zn-cích. Protože cit. zákon mluví jen o korporacích, které již mají podle svých stanov zn., bylo by patrně nutné u nových korporací, aby měly ve svých stanovách výslovně stanoveno právo na zn., což není již nyní valně praktické. Za zn. nelze považovati znamení, značku, označení, které nevyhovuje heraldickým pravidlům.

Zn-y někdejších osob šlechtických v ČSR jest považovati za zrušené zák. č. 61/1918, jelikož jim byla zrušena veškerá práva ze šlechtictví plynoucí. To vyslovila též novela k tomuto zák. č. 243/1920, která stanovila sankci na přestupek, kdo úmyslně a veřejně užívá šlechtických erbů, t. j. zn-ů a stejně tak plyne i z ústavy z r. 1920, která opatrněji sice, nicméně v důsledcích shodně

v § 106 se vyslovuje, že se výsady rodu neuznávají a tudíž i výsady (privilegia) na zn. Srov. o tom zdejší heslo Šlechtictví, IV., str. 867. Mohlo by býti sporné, zda opatrnější ustanovení ústavy z r. 1920 nezměnilo stanovisko zák. 61/1918, protože však v době převratu r. 1918 byla na území ČSR platná jen ochrana užívání šlechtických praedikátů a zn-ů podle dvor. dekretu č. 27.344/1827, je tato otázka nepraktická a spíše jest se postavit na stanovisko zák. 61/1918, že zn-y šlechtické byly zrušeny a tedy ve smyslu heraldickém jest je pro náš právní řád považovati za odumřelé, jelikož jejich nositelé (šlechtické rody) právně zanikly. Toto hledisko vyniká víc ve srovnání se zn-y zemí, měst a jiných korporací, které nebyly prohlášeny našim právním řádem za zrušené a tudíž, pokud odpovídají našim normám, jejich znaky zrušeny nebyly.

Literatura:

Srov. Čáda: Práva osobnostní u nás (Čas. čes. práv. Všeřd IX. 1928 102, 136), kdež uvedena literatura další; Dále Kliment: Zemské zn-y (tamtéž X. 1929); Šebánek: Strážci moravského zn-u (Erbovní knížka VII. 1941); Vojtíšek: O pečetech a erbech měst pražských a jiných českých (Knih. Památkového sboru, I. 1928).

František Čáda.

Známky ochranné.

Zkratky: m. = ministr; m. o. = ministr obchodu; m. spr. = ministr spravedlnosti; m. zem. = ministr zemědělství; m-stvo = ministerstvo; nov. = novela; n. s. s. = nejvyšší správní soud; o. k. = obchodní a živnostenská komora; o. zn. = ochranná známka; ú. zn. r. = ústřední známkový rejstřík; Ú. zn. věst. = Ústřední známkový věstník ochranných známek; zn. = známka; zn. nov. = známková novela č. 108/1895 ř. z.; zn. r. = známkový rejstřík; zn. z. = známkový zákon č. 19/1890 ř. z.

A. Úvod. B. Omezení ve volbě zn-ek. C. Podmínky nároku na zápis o. zn-ky. D. Zápis o. zn-ek. E. Práva plynoucí ze zápisu. F. obnova zápisu. G. Spory ze zn-ových poměrů. H. Zánik o. zn-ky. I. Trestní sankce na porušení některých předpisů zn-ových z-ů. K. Změnitelně podobná označení. L. Mezinárodní ochrana zn-ek. M. Literatura.

A. Úvod. Je přirozenou snahou každého podnikatele — ať již výrobce či obchodníka — docíliti co největšího odbytu svého zboží. Docíljuje ho tím, že získává co nejvíce odběratelů a že si je také dovede udržeti. Získal-li si značný kruh odběratelů — ať již dobrou jakostí zboží, či jen účinnou reklamou — udrží si je nejspíše tím, jestliže jim umožní, aby v obchodě